

CONEXIÓ ADICCIOFF

això no és un joc

MARC PEDAGÒGIC | 1

Colabora:

Organiza:

ÍNDEX

1 INTRODUCCIÓ

- 1.1. QUÈ ÉS EL GRUPO SOCIAL ONCE
- 1.2. EL CONCURS ESCOLAR ONCE
- 1.3. ONCE, EDUCACIÓ I TECNOLOGIA ACCESSIBLE

2 PER QUÈ I PER A QUÈ ÉS BO PARTICIPAR-HI?

- 2.1. OBJECTIUS
- 2.2. EDUCAR EN VALORS A L'AULA

3 TIPUS I FORMAT DE PARTICIPACIÓ

- 3.1. LA FALCA DE RÀDIO PUBLICITÀRIA. CATEGORIES A, B I E
- 3.2. COM PODEU PUJAR EL TREBALL A LA WEB

4 VINCULACIÓ CURRICULAR ETAPAS ED. PRIMÀRIA I ED. ESPECIAL

- 4.1. COMPETÈNCIES CLAU

5 METODOLOGIES ACTIVES I DINÀMIQUES GRUPALS

6 UNITAT DIDÀCTICA PER A 3R, 4T, 5È I 6È I ED. ESPECIAL

- 6.1. ÍNDEX DE LA UNITAT
- 6.2. DESENVOLUPAMENT DE LA UNITAT DIDÀCTICA

1

Benvinguts a la **37a edició del Concurs Escolar del Grupo Social ONCE**, el programa de sensibilització educativa que us ajuda a fomentar valors com la solidaritat i el pensament crític, el paper actiu de l'alumnat i el treball col·laboratiu, per aconseguir la igualtat d'oportunitats per a totes les persones. Aquesta edició està marcada per un inici de curs escolar diferent.

Un curs senyalat pel passat confinament degut a la pandèmia de la covid-19 i les experiències viscudes durant aquest període, on la tecnologia ha tingut un paper fonamental.

1.1. Què és el Grupo Social ONCE

El **Grupo Social ONCE** és el generador de serveis socials i treball més gran per a persones amb discapacitat d'Espanya i el món. Té fixades les seves prioritats en la plena inclusió i l'accés a la vida independent de les persones cegues i amb alguna altra discapacitat a Espanya i el món en el seu concepte més ampli, amb un model que aporta valor a la societat de forma sostenible, és impulsor i líder de l'economia social i suposa una demostració que les rendibilitats econòmica i social són compatibles. Per aconseguir les seves prioritats es basa especialment en l'educació, la formació contínua, el treball i l'accessibilitat.

Desenvolupa la seva activitat a través de tres àrees d'acció:

ONCE

Referent en la inclusió real i l'autonomia de les persones cegues o amb discapacitat visual greu en tots els àmbits de la vida. Per a això, es reinverteixen absolutament tots els ingressos amb un enfocament en els serveis socials.

Fundación ONCE

Instrument creat per l'organització l'any 1988 per fomentar la cooperació i la inclusió social de les persones amb discapacitat sobre les palanques de la formació, el treball i l'accessibilitat universal.

Ilunion

Unificació de totes les iniciatives empresarials de l'ONCE i la Fundación ONCE en una palanca socioeconòmica líder de l'economia social, amb presència en cinc grans àrees de negoci: serveis, hotelera i hospitalària, consultoria, sociosanitària i comercialització.

Font: Informe de VALOR COMPARTIDO | 2019

1.2. El Concurs Escolar ONCE

L'objectiu principal que persegueix el Concurs Escolar del Grupo Social ONCE és sensibilitzar l'alumnat actual sobre la importància i la necessitat de la igualtat d'oportunitats per a persones amb discapacitat i sense (igualtat d'oportunitats en qualsevol situació: laboral, educativa, mobilitat, Internet, accés a espais públics, oci, accés a la informació, etc.).

La reivindicació del reconeixement de la diversitat i de la inclusió ha de començar pel mateix alumnat, que són veritables agents de canvi i transmissors de valors a la família.

En aquesta ocasió, la tecnologia serà la protagonista de l'edició, ja que és una gran aliada en la nostra vida si es fa servir de forma correcta. Durant aquest confinament s'ha fet patent que les noves tecnologies han vingut per quedar-se i que ens faciliten molt la vida en revelar-se com a eines valuosíssimes i extraordinàries per apropar familiars i amics, seguir estudiant i treballant, omplir l'oci i mantenir l'economia.

A més, l'ús de les tecnologies digitals per a les persones amb discapacitat visual suposa una eina d'accés a la informació i, per tant, per a la seva formació i aprenentatge. És una eina de comunicació que permet a la persona amb discapacitat visual relacionar-se amb la resta del món sense necessitat d'intermediaris. Per als usuaris més joves és una eina de socialització, permet a l'alumne participar amb els seus companys en activitats, converses sobre temes propis de les seves edats, xarxes socials, música, fòrums, xats, etc. i compartir-ho. És una eina d'oci, ja que li permet accedir a lectures, música, pel·lícules i altres serveis vinculats a Internet, etc. També és una eina que permet a la persona amb discapacitat visual una gran autonomia personal i independència dels altres.

Per aquest motiu, durant el curs 2020-2021 volem transmetre el missatge que **la tecnologia és la nostra aliada sempre que en fem un ús responsable i no un abús que pot comportar riscos i conseqüències no desitjades.**

El repte que us proposem amb aquesta edició consisteix a **crear una campanya publicitària de sensibilització amb el lema: "ConexiÓN / AdicciOFF. Això no és un joc"**. Per això, us convidem a convertir la vostra aula en una "agència de comunicació" en la qual l'alumnat, com a publicistes, es converteixin en agents de sensibilització perquè no es prenguin com un joc l'ús de la tecnologia, creant peces de ràdio, MUPI (cartell en suports urbans) i un spot publicitari, treballant així metodologies actives que els converteixin en els mateixos protagonistes de la campanya.

Sota aquest lema, podem treballar de forma transversal tot enriquint i potenciant la creativitat de cadascun dels nens, les nenes i els adolescents que tenim a les aules, fomentant el treball en equip i millorant les relacions socials entre ells i el seu entorn.

1.3. ONCE, educació i tecnologia accessible

La implantació de les tecnologies digitals a les aules va acompanyada del desenvolupament en paral·lel d'aplicacions educatives, tant d'entitats públiques com privades, a les quals s'estan incorporant recursos didàctics amb continguts curriculars de les diferents etapes i nivells d'ensenyament.

Una anàlisi inicial dels recursos didàctics més representatius inclosos en les diferents plataformes educatives va revelar que un alt percentatge eren inaccessibles per a les eines utilitzades per l'alumnat amb discapacitat visual, ja siguin tiflotècniques, programari o maquinari específics, com no tiflotècniques.

La implantació, cada cop a un ritme més gran, de l'ús a les aules d'aquests recursos didàctics va fer necessari que l'ONCE iniciés accions encaminades a col·laborar amb les entitats públiques i privades i formés equips de desenvolupament d'aquests recursos, treballant conjuntament per assolir els objectius proposats, ja que la no-accessibilitat a aquests recursos suposa un greu problema d'inclusió per als alumnes amb discapacitat visual. Per això, des de l'ONCE es treballa en la implementació d'habilitats i estratègies bàsiques perquè els alumnes facin servir les tecnologies digitals i així en puguin fer un ús responsable i, en segon lloc, es treballa en el foment de l'accessibilitat de les aplicacions informàtiques.

Inicialment els estàndards d'accessibilitat s'han centrat en les pàgines d'Internet, però no en els programes de contingut pedagògic. L'adaptació de pantalles, gràfics, figures, vídeos, etc. suposa en molts casos quelcom més que el simple etiquetatge descriptiu d'aquests elements i la implementació de textos alternatius.

Davant d'aquesta situació, l'ONCE va considerar necessari crear un equip de treball que abordés aquesta problemàtica: el Grup de Treball d'Accessibilitat a Continguts Educatius Digitals de l'ONCE (grup ACCEDO). Aquest equip està format per professionals de diferents àmbits, tant educatius com tècnics, de forma que cobreixin les necessitats que puguin sorgir per a l'adaptació de materials elaborats sobre tecnologia digital. En aquest grup treballen mestres, professors, instructors de tiflotecnologia i Braille, tècnics d'adaptació de materials, informàtics i psicopedagogs.

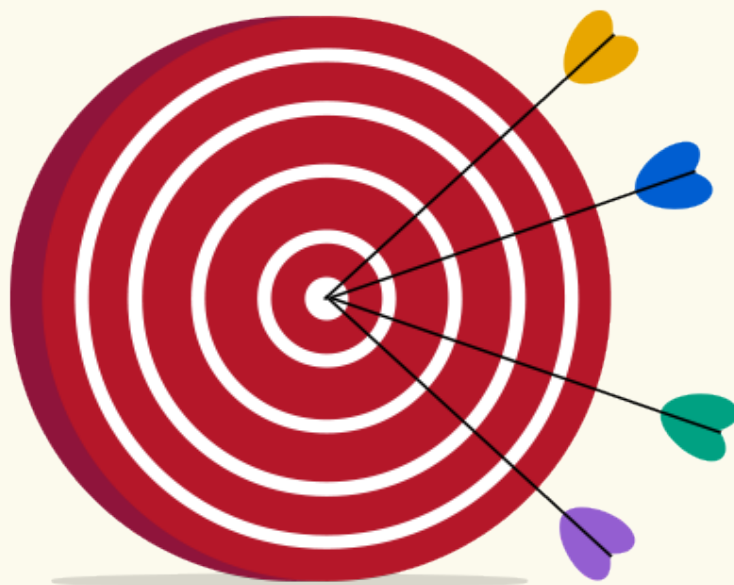
Des de la Direcció d'Educació, Treball i Braille de l'ONCE, Departament d'Atenció Educativa, el grup ACCEDO ofereix un catàleg d'aplicacions accessibles per a discapacitat visual a l'escola (vegeu l'annex).

2

Si bé la tecnologia és una eina molt útil per a les persones amb discapacitat i sense, existeix una creixent sensibilitat social respecte al seu abús, especialment per part dels menors. Tot i així, creiem que el missatge de conscienciació no és igual d'efectiu si els arriba des dels adults. Per això, en aquesta edició ens hem preguntat: i si és el mateix alumnat l'encarregat de sensibilitzar els seus iguals sobre el bon ús de la tecnologia?

La idea és que sigui conscient de l'existència de diferents perspectives per analitzar la realitat (competència social i cívica) amb l'objectiu de convertir els i les nostres alumnes en futurs ciutadans responsables, coherents i conseqüents amb els seus actes. A més, treballarem a través de les noves tecnologies per fer del nostre alumnat persones capaces de discernir sobre el seu bon ús (competència digital), impulsant-ne la creativitat i deixant que siguin ells els creadors i protagonistes del producte final (sentit de la iniciativa i esperit emprenedor), on treballaran en equip per fomentar les relacions entre ells.

2.1. Objectius

- Fomentar l'ús de les habilitats socials, la responsabilitat individual i la cohesió de grup millorant les interaccions entre l'alumnat i la cultura cooperativa a l'aula.
- Desenvolupar les capacitats creatives de l'alumnat (a través de metodologies actives i pedagogies innovadores). És una gran oportunitat educativa transversal i enriquidora.
- Fomentar l'educació en valors.
- Donar l'oportunitat a l'alumnat de liderar un moviment estatal per sensibilitzar la societat sobre les addiccions relacionades amb l'ús de les tecnologies.

2.2. Educar en valors a l'aula

- Afavoreix i enforteix la interacció social.
- Fomenta l'aprenentatge en valors, capacitant l'alumnat per ser un ciutadà o una ciutadana responsable.
- Desenvolupa l'empatia. Posar-se en el lloc de l'altre enriqueix la perspectiva que es té de la realitat social.
- Enforteix el companyonatge i les ganes de col·laborar. Ajudar els altres i rebre ajuda augmenta l'autoestima i el sentiment de pertinença.
- Enforteix la conducta prosocial, permetent que l'alumnat adquireixi un clar compromís social, amb tolerància i respecte envers totes les persones.
- Facilita l'educació emocional a l'aula, potenciant la intel·ligència interpersonal de l'alumnat.

TIPUS I FORMAT DE PARTICIPACIÓ 🔍

3.1. La falca de ràdio publicitària. Categories A, B i E 🔍

El treball de participació consisteix a elaborar una falca de ràdio (màxim d'un minut de durada) **capaç de transmetre un missatge sobre el bon ús de la tecnologia per part dels menors.**

A l'aula, podeu treballar a través de les diferents metodologies proposades fomentant la creativitat i l'autonomia de l'alumnat.

Els treballs guanyadors a la fase nacional (falca de ràdio, cartell publicitari i espot) formaran part d'una mateixa campanya publicitària, que transcendirà els límits de l'aula, raó per la qual podran patir alguna modificació o adequació perquè quedin unificats dins d'aquesta.

3.1. Com podeu pujar el treball a la web 🔍

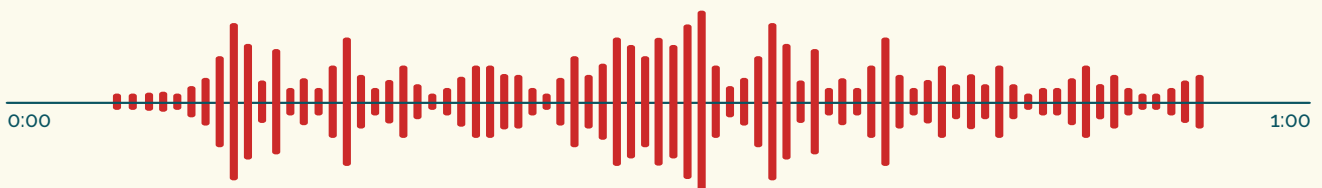
S'enviarà en línia a través de l'Àrea Privada del professorat com a arxiu adjunt en format MP3, MP4, WAV, ACC o 3GP:

<https://www.concursoescolaronce.es/login/>

Per això, haureu de fer servir el correu electrònic amb el qual us heu donat d'alta i la contrasenya. Si no teniu la contrasenya, la podeu recuperar fent clic en aquest enllaç:

<https://www.concursoescolaronce.es/recuperar-contrasenia/>

La falca de ràdio ha d'anar titulada i per facilitar l'accessibilitat al treball s'incorporarà un document en format Word o PDF amb el text de la falca.

4

Des del 37è Concurs Escolar ONCE volem que el treball que realitzeu per conscienciar sobre la importància del bon ús de les TIC estigui relacionat amb la legislació vigent.

Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE).

Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària.

Article 7. Objectius de l'educació primària.

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar en els nens i les nenes les capacitats que els permetin:

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica. [...]
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitat. [...]
- i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació i desenvolupar un esperit crític envers els missatges que reben i elaboren.
- j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals. [...]
- m) Desenvolupar les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.

Article 9. Procés d'aprenentatge i atenció individualitzada.

5. La intervenció educativa ha de preveure com a principi la diversitat de l'alumnat, i s'entén que d'aquesta manera es garanteix el desenvolupament de tots ells i alhora també una atenció personalitzada en funció de les necessitats de cada un.

Article 10. Elements transversals.

1. Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les assignatures de cada etapa, la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional s'han de treballar a totes les assignatures.
2. Les administracions educatives han de fomentar la qualitat, l'equitat i la inclusió educativa de les persones amb discapacitat, la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació per raó de discapacitat, mesures de flexibilització i alternatives metodològiques, adaptacions curriculars, accessibilitat universal, disseny per a tots, atenció a la diversitat i totes les mesures que siguin necessàries per aconseguir que l'alumnat amb discapacitat pugui accedir a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.

4.1. Competències clau

La relació amb la legislació vigent pel que fa les competències clau les trobarem en l'article 2.

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA	
Saber	Comprendre la diversitat del llenguatge i de la comunicació en funció del context.
	Diferenciar les diferents funcions del llenguatge.
	Conèixer les principals característiques dels diferents estils i registres de la llengua.
	Fer servir vocabulari adequat.
	Aprendre els conceptes gramaticals necessaris per realitzar el producte final.

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA

Saber fer	Expressar-se de forma oral en múltiples situacions comunicatives.
	Comprendre diferents tipus de text.
	Buscar, recopilar i processar informació.
	Expressar-se de forma escrita en múltiples modalitats, formats i suports.
	Controlar i adaptar cada resposta als diferents registres de la situació donada.
Saber ésser	Estar disposat o disposada al diàleg crític i constructiu.
	Reconèixer el diàleg com a eina principal per a la convivència.
	Interactuar amb els altres de manera correcta.
	Ésser conscient de la repercussió de l'ús del llenguatge en els altres.

APRENDRE A APRENDRE

Saber	Aprendre els processos implicats en l'aprenentatge.
	Reconèixer el que un sap i el que desconeix.
	Conèixer la disciplina i el contingut concret de la feina.
	Conèixer les diferents estratègies possibles per realitzar una feina.
Saber fer	Dur a terme estratègies de planificació de resolució de la feina.
	Dur a terme estratègies de supervisió de les accions que s'estan realitzant.
	Dur a terme estratègies d'avaluació del resultat i del procés que s'ha dut a terme.
Saber ésser	Motivar-se per aprendre.
	Tenir la necessitat i la curiositat d'aprendre.
	Sentir-se protagonista del procés i del resultat de l'aprenentatge.
	Tenir la percepció d'autoeficàcia i confiança en un mateix.

COMPETÈNCIES SOCIALS I CÍVIQUES

Saber	Comprendre codis de conducta acceptats en diferents societats i entorns.
	Comprendre els conceptes d'igualtat, no-discriminació entre homes i dones i diferents grups ètnics o culturals.
	Comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees.
	Comprendre els conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans.
Saber fer	Saber comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns.
	Mostrar tolerància.
	Manifestar solidaritat i interès per resoldre problemes.
	Participar de manera constructiva en les activitats de la comunitat.
	Prendre decisions en els contextos local, nacional o europeu a través de l'exercici del vot.
Saber ésser	Tenir interès pel desenvolupament socioeconòmic i per la seva contribució a un benestar social més gran.
	Tenir disposició per superar els prejudicis i respectar les diferències.
	Respectar els drets humans.
	Participar en la presa de decisions democràtiques a tots els nivells.

CONSCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS

Saber	Tenir present l'herència cultural.
	Diferenciar gèneres i estils de les belles arts.
	Conèixer les diferents manifestacions artísticoculturals de la vida quotidiana.
Saber fer	Aplicar diferents habilitats de pensament, perceptives, comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic.
	Desenvolupar la iniciativa, la creativitat i la imaginació.
	Ser capaç de fer servir diferents materials i tècniques en el disseny dels projectes.
Saber ésser	Respectar el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats.
	Valorar la llibertat d'expressió.
	Tenir interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals.

SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR

Saber	Conèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials.
	Comprendre el funcionament de les societats i les organitzacions empresarials.
	Dissenyar i implementar un pla.
Saber fer	Saber analitzar, planificar, organitzar i gestionar.
	Adaptar-se als canvis i resoldre problemes.
	Saber comunicar, representar i presentar.
Saber ésser	Actuar de forma creativa i imaginativa.
	Tenir iniciativa, interès, proactivitat i innovació tant en la vida privada i social com en la professional.

METODOLOGIES ACTIVES I DINÀMIQUES GRUPALS

Aquest material didàctic es basa en metodologies innovadores, que fomenten la iniciativa personal i l'autonomia de l'alumnat des del punt de vista competencial i pluridisciplinari.

Les dinàmiques que es proposen en les unitats didàctiques permeten desenvolupar les capacitats de tot l'alumnat i descobrir-ne el potencial a través d'elles.

Durant el seu desenvolupament, l'alumnat deixarà volar la seva imaginació, fomentant la creativitat i el pensament crític.

Les dinàmiques basades en l'aprenentatge cooperatiu cohesionen el grup aula i fomenten la competència d'aprendre a aprendre. A més, el model de *flipped classroom* reforça el temps útil dins l'aula. Aquesta adquisició d'actituds i competències socials permetrà a l'alumnat fer valer les seves idees i motivacions, empoderant-lo envers el lideratge i duent a terme d'aquesta manera la competència de sentit de la iniciativa i esperit emprenedor.

L'alumnat, després d'uns processos de reflexió i abstracció comunicativa, plasmarà els beneficis de l'ús de la tecnologia en la **falca de ràdio**.

6.1. Índex de la unitat

1. ÚS RESPONSABLE DE LES TIC
 - 1.1 Contextualització sobre la temàtica
 - 1.2 Campanya de sensibilització: **ON AIR**

2. CONTEXTUALITZACIÓ
 - 2.1. Introducció motivació: **l'abans i el després en l'art de comunicar**
 - 2.2. Coneixements previs: **Ràdio Ga Ga**
 - 2.3. Llenguatge publicitari: **la teva pròpia falca de ràdio**

3. PRODUCTE FINAL: falca de ràdio (1')
 - 3.1. Producte final: **només 60 segons**

4. AVALUACIÓ
 - 4.1. **Rúbrica** per avaluar la falca de ràdio
 - 4.2. **Kahoot** o **Socrative** per avaluar la competència de l'alumnat

6.2. Desenvolupament de la unitat didàctica

L'alumnat haurà de ser capaç d'elaborar com a **producte final una falca de ràdio** (com a màxim d'un minut de durada) per traslladar un missatge a la societat sobre **l'ús responsable de la tecnologia i els riscos que comporta el seu abús**.

Per ajudar el professorat, s'inclou un material modificable d'IS4K (Internet Segura For Kids, el centre nacional de seguretat a Internet per a menors d'edat) que inclou una **presentació PPT** i una breu **guia d'ús**.

Durant les activitats de desenvolupament que us facilitem, l'alumnat adoptarà tots els rols necessaris per desenvolupar les funcions que es duen a terme en una agència de publicitat per així facilitar la creació d'una falca de ràdio que heu de presentar com a treball de participació.

Descobriran l'abast que té la ràdio com a mitjà de comunicació i l'auge que ha adquirit aquests dies gràcies a aplicacions com Spotify o la descàrrega de podcasts...

Per a la gravació de la falca de ràdio es podrà fer servir la gravadora del mòbil o de qualsevol altre dispositiu. Això no obstant, també es podran fer servir programes destinats a aquest fi. El missatge anirà dirigit a la societat i incidirà en la importància del bon ús de les TIC i en els beneficis i els perills que aquestes tenen al mateix temps que oferirà un missatge de sensibilització.

Cada activitat està pensada per desenvolupar la creativitat de l'alumnat, potenciar-ne les habilitats i destreses i provocar el pensament crític a través de dinàmiques grupals que millorin les relacions entre ells i fomentin la socialització amb la resta, perquè així compreguin el poder de la inclusió i l'empatia, i també la importància del treball en equip.

Les activitats permetran exposar les conseqüències, tant físiques com psíquiques, de l'ús excessiu de la tecnologia i analitzar com poden interferir en la seva salut i descans, i fins i tot en la qualitat de les relacions personals, familiars i socials i el rendiment escolar.

Es posarà en relleu la importància de respectar les normes d'educació i les pautes de bon ús consensuades per a la convivència en comunitat. A través dels continguts dissenyats sobre aquesta temàtica, l'alumnat podrà conèixer aspectes que ens poden ajudar a detectar una addicció tecnològica i valorar la utilitat d'establir normes, pautes i horaris per prevenir-la i gestionar-la.

Les diferents activitats plantejades es treballaran a través de diferents metodologies basades en l'aprenentatge cooperatiu, *flipped classroom*, avaluació formativa... I a través de l'ús de les TIC com a eina del procés d'ensenyament/aprenentatge, fent servir aplicacions digitals com Edpuzzle, YouTube, formularis de Google, PPT, Socrative, Kahoot, Mentimeter...

